

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/5/2013
Identifikačné číslo spisu:	8111207637
Dátum vydania rozhodnutia:	07.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8111207637.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú V. T. a maloletého R. T., oboch bývajúcich u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Prešove, pracovisko Sabinov, deti rodičov matky - Y. T.j, bývajúcej v N., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Prešove, Masarykova 2 a otca - R. T., bývajúceho v M., o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi a o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn 24 P 98/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18 CoP 71/2012 z 19. júla 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18 CoP 71/2012 z 19. júla 2012 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom z 25. mája 2012, č.k. 24 P 98/2010-93 v spojitosti s opravným uznesením č.k. 24 P 98/2011-107 zo 17. septembra 2012 návrh matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi zamietol. Určil, že styk otca s maloletými deťmi bude prebiehať jedenkrát v každom týždni počas prvého mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku v prítomnosti matky detí v trvaní jednej hodiny na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Sabinov, oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately detí za prítomnosti psychológa, kde je matka povinná maloleté deti priviesť. Následne počas druhého a tretieho mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku určil, že otec je oprávnený s deťmi sa stretávať bez prítomnosti matky v trvaní dvoch hodín na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Sabinov, oddelení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately za prítomnosti psychológa, kde je matka povinná maloleté deti priviesť. Rodičom uložil povinnosť dohodnúť presný termín návštevy s príslušným psychológom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Sabinove, oddelení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s tým, že prvý termín návštevy sú rodičia povinní dohodnúť si s príslušným psychológom v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Od štvrtého mesiaca, nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku určil, že otec detí je oprávnený stretnúť sa s maloletými deťmi bez prítomnosti matky každú párnú sobotu v čase od 15.00 hod. do 19.00 hod. Od piateho mesiaca

nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku určil, že otec detí je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každú párnú sobotu v mesiaci od 9.00 hod. do 19.00 hod. a každú párnú nedeľu v mesiaci od 9.00 hod. do 19.00 hod. Matke detí uložil povinnosť na styk detí riadne pripraviť a otcovi ich odovzdať v mieste svojho bydliska, kde je otec povinný matke detí v stanovenom čase vrátiť. Týmto v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 8 C 86/2009-108 z 12. januára 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 11 Co 17/2010-183 zo 17. júna 2010. Uložil rodičom povinnosť navzájom oznámiť skutočnosť, že styk nemôže byť zrealizovaný z vážnych dôvodov najmenej jeden deň vopred. Výslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, zároveň uložil obom rodičom, každému z nich nahradiť štátu trovy konania vo výške 294,60 € na účet Okresného súdu Prešov v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Prešove uznesením z 19. júla 2012, sp.zn. 18 Co P 71/2012 odvolanie matky maloletých detí odmietol. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 204 ods. 1, veta prvá O.s.p. a § 218 ods. 1, písm. a) O.s.p. Zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa bol doručený právnomu zástupcovi matky maloletých detí 25. mája 2012 a posledný deň na podanie odvolania pripadol na 9. júna 2012 (t.j. na sobotu), preto posledným dňom na podanie odvolania bol nasledujúci pracovný deň, t.j. 11. jún 2012 (§ 57 ods. 2 O.s.p.). Odvolanie bolo podané osobne na súde až 13. júna 2012, t.j. po uplynutí lehoty na podanie odvolania. So zreteľom na uvedené, postupom podľa § 218 ods. 1, písm. a) O.s.p. podané odvolanie odmietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1, písm. a) O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal na podnet matky maloletých detí mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Uviedol, že v danej veci v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade podľa § 237 písm. f) O.s.p., keď odmietnutím odvolania matky maloletých detí ako oneskorene podaného jej odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom. Poukázal na to, že rozsudok súdu prvého stupňa bol doručený právnomu zástupcovi matky maloletých detí 25. mája 2012 (piatok). Posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na 9. jún 2012, ktorým však bola sobota, a teda posledným dňom na podanie odvolania bol najbližší nasledujúci pracovný deň, t.j. pondelok 11. jún 2012. Z obsahu správy Slovenskej pošty a.s., Oblastné riaditeľstvo pôšt Prešov zo 17. októbra 2012 (č.l. 117) vyplýva, že doporučená zásielka (odvolanie) bola podaná na pošte Prešov 1 dňa 11. júna 2012 (pondelok), teda včas a nebol dôvod na odmietnutie odvolania ako oneskorene podaného. Táto skutočnosť vyplynula aj z listu Okresného súdu Prešov z 22. októbra 2012 (č.l. 118), ktorý je odpoveďou na výsledok prešetrenia sťažnosti matky maloletých detí, ktorá žiadala okresný súd o prešetrenie právoplatnosti rozsudku (č.l. 112). Navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Matka maloletých detí vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že s podaným mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora súhlasí a navrhla, aby dovolací súd napadnuté odvolanie odvolacieho súdu zrušil, nakoľko nedôvodné odmietnutie mimoriadneho dovolania odvolacím súdom je vadou konania podľa § 237 písm. f) O.s.p.

Otec maloletých detí, ani kolízny opatrovník sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) na podnet žalovaného generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok

nesprávne právne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na obsah mimoriadneho dovolania ako aj na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. generálny prokurátor Slovenskej republiky nenamietal a tieto neboli zistené ani dovolacím súdom.

Generálny prokurátor namietal vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videl v tom, že odvolací súd odmietol odvolanie matky maloletých detí ako oneskorene podané, hoci na to neboli splnené podmienky.

Pod odňatím možnosti účastníka konať pred súdom treba rozumieť taký závadný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. O takýto vadný postup súdu ide aj v prípade, ak odvolací súd nesprávne odmietne odvolanie ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 57 ods. 1 O.s.p. do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

Podľa § 57 ods. 2 O.s.p. lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Právny zástupca matky maloletých detí prevzal rozsudok súdu prvého stupňa v piatok 25. mája 2012, ako to vyplýva z doručky nachádzajúcej sa v súdnom spise (č.l. 98 spisu). Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 O.s.p. teda plynula od soboty 26. mája 2012 a uplynula s poukazom na vyššie citované ustanovenie § 204 ods. 1, § 57 ods. 1 a 2 O.s.p. v sobotu 9. júna 2012. Najbližším nasledujúcim pracovným dňom bol v zmysle ustanovenia § 57 ods. 2 O.s.p. pondelok 11. jún 2012. Dňa 11. júna 2012 právny zástupca matky maloletých detí podal odvolanie na poštovú prepravu, t.j. v zákonom stanovenej lehote (č.l. 117 spisu).

Odvolací súd tým, že odvolanie matky maloletých detí v danom prípade odmietol ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p., hoci podmienky pre tento postup neboli splnené, odňal jej možnosť pred súdom konať (§ 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p., § 237 písm. f/ O.s.p.). Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.